

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024



No 2

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati



74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982



Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 598 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 29-fevralda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.



MUNDARIJA

Ilm-fanga baxshida umr Baxtiyor Islamov	8
Kichik biznesni rivojlantirishda “yashil” iqtisodiyotni keng tatbiq qilishning ahamiyati Gulnora Abdurahmonova Kalandarovna, Sanjar Baxodirovich G’oipnazarov	10
Brand Capital as a Determinant of Institutional Prestige and Student Choice in the Higher Education System ... Zufarova Nozima Gulamiddinovna	16
Inson va atrof-muhit dialektikasi: nomutanosiblik ko’rsatkichlari va ekologik muammolar Butaboyev Maxammadjon Tuychiyevich, Maxmudov Nosir Maxmudovich	24
Yashil budjetlashtirish va uni O’zbekistonda joriy etish istiqbollari Meyliev Obid Raxmatullayevich, Gofurova Kamola Xayrulla qizi	30
Iqtisodiyotda ta’lim va fan integratsiyasining asosiy yo’nalishlari Yormatov Ilmidin Toshmatovich	35
Transport vositalari va yo’llar turizm transport infratuzilmasini rivojlantirishning muhim omilidir Agzamov Shaxboz Akmalovich	39
Bank xizmatlarini raqamlashtirish orqali samaradorligini oshirish A. X. Salamov	44
Biznes-reja baliqchilik xo’jaligi rivojlanishi uchun asos sifatida Dosmurotova Shaxista Kengashovna	48
Mamlakatning investitsiyaviy jozibadorligi va uning lizing munosabatlari rivojlanishi bilan bog’liqligi Axmediyeva Aliya Toxtarovna	55
Turizmni rivojlantirish imkoniyatlari Ziyadullayev Ilhom Narkabilovich	63
Tijorat banklari depozit operatsiyalari samaradorligini oshirish muammolari va ularni bartaraf etish yo’llari Shamsiyev Nodir Muratovich	67
Hududlarni rivojlantirishda xorijiy investitsiyalarning samaradorligini oshirish masalalari Shagazatov Oybek bahodirovich	72
Hududlar biznes muhitini rivojlantirish va samarali boshqarish yo’nalishlari Davlatov Sanjar Abdimannonovich	76
Ijtimoiy rivojlanish xulq-atvor paradigmasida yoshlarning tadbirkorlik faoliyatini tartibga solishning nazariy asoslari Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	80
Korxonalar innovatsion faoliyatida raqamli transformatsiyaning muhim yo’nalishlari Yuldasheva Kamola Miraliyevna	84
O’zbekistonda agroturizmni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish (Buxoro viloyati misolida) Yoriyeva Farangiz Murodillayevna	89
Innovatsion tadbirkorlik muhitini kompleks baholashda xalqaro tashkilotlar tajribasi Nazarova Umida Avazovna	94
Turizm faoliyatini davlat tomonidan tartibga solish samaradorligini oshirishning ayrim usullari Mirzaxodjayev Alisher Botirovich	98
Globallashuv sharoitida transchegaraviy suv resurslardan samarali foydalanishni boshqirish Mirzayev Musurmon Umidullayevich	103
Surxondaro viloyati iqtisodiyotida kichik biznes va tadbirkorlikning o’rni va ahamiyati Fayziyeva Aziza Azamat qizi	108
Ta’lim muassasalarida xarajatlarni moliyaviy nazorat etishning samaradorligi tahlili Eshonqulov Davlatjon Rajabboyevich	113
Ta’minot zanjirini boshqarishda transport logistikasi usullarini takomillashtirish Zoxidova Nazokat Berdimurot qizi	119
Blokcheyn texnologiyasida xavfsizlik masalalari Mamadiyarov Zokir Toshtemirovich	123
Развитие цифровой трансформации банковского сектора Республики Узбекистан Абдурахманова Матлуба Махамадаминовна	129



Asosiy fondlarni hisoblash va baholash usullarini takomillashtirish istiqbollari.....	135
Rixsimbayev Odiljon Qobiljonovich	
Marketingda tovar harakati tizimini optimallashtirish va modellashtirish	141
Sherzod Xolmurodovich Pardayev, Kamola Abdujabborovna Pardayeva	
Iqtisodiy rivojlanish uchun strategik taqsimlash strategiyalari:	
Investitsion Fond Portfellarning qiyosiy tahlili.....	148
Sultonboeva Munira bahodirovna	
Soliq munosabatlarining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati: ilmiy-nazariy qarashlar.....	154
Axrorov Zarif Oripovich, Saidmurodov Feruz Sodiqjon o'g'li	
Взаимосвязь инвестиционной стратегии с оценкой эффективности инвестиционного проекта	159
С. С. Алиева, А. Назаров	
Erkin iqtisodiy zonalarning faoliyati va boshqaruv mexanizmini takomillashtirish.....	167
Sheraliyeva Saida Azatovna	
Xizmat safari xarajatlari hisobining huquqiy asoslari	170
Ergashev Sarvar Xudoynazarovich	
Инклюзивное образование и его особенности.....	175
Зайнутдинова Умида Джалоловна	
Jismoniy shaxslarning mol-mulk va yer soliqlarini hisoblash va undirish samaradorligini oshirish yo'llari.....	179
Qurbonov Muxiddin Abdullayevich	
Mamlakatda soliq qarzdorligi vujudga kelishining asosiy sabablari va ularni qisqartirish yo'llari.....	184
Hakimov Ulug'bek Furqat o'g'li	
Mulk qiymatini baholash tushunchasi, baholash obyektlari, baholanadigan qiymat turlari.....	188
Izbosarov Boburjon Bahriddinovich, Yoqubboyev Ilhomjon G'ulomjon o'g'li	
O'zbekistonda sug'urta xizmatlarining zamonaviy transformatsiyasi.....	193
G. Adilova	
Biznes subyektlarida samaradorlik masalalarini o'yinlar nazariyasi usuli bilan baholash.....	197
Mardiyev Nurali	
Yengil sanoatda "lean production" konsepsiyasini tatbiq etishning amaliy jihatlar.....	203
Yaxyayeva Inobat Karimovna	
Soliq salohiyatini baholash usullari va ularning tadbirkorlik subyektlari faoliyatiga ta'siri tahlili	207
Borotov Sharofiddin Jumaqul o'g'li	
Ko'chmas mulk bozorini baholashning institutsional asoslari	213
Ishonqulov Nizamjon Fayzullayevich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida turizm xizmatlarini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari.....	221
Amriyeva Shaxzoda Shuxratovna	
O'zbekistonning bank-moliya tizimi hamda unda Islom moliyasi	
instrumentlarini jalb etishdagi joriy tendensiyalar	226
Eshimov Alisher Dasmurodovich	
Tashqi savdoda notarif usullarni qo'llashning iqtisodiy oqibatlarini aniqlash	
metodologiyasi (rivojlangan davlatlar tajribasi).....	234
Norqobilov Akobir Iso o'g'li	
Reklama xizmatlari va uning subyektlar samaradorligini oshirishdagi imkoniyatlari.....	240
Rabbimov Elbek Abdulloyevich	
Ijtimoiy siyosatni amalga oshirishda sog'liqni saqlash tizimini moliyalashtirish asoslari	245
Imonqulov Nuriddin Qo'shmon o'g'li	
Tijorat banklari biznes ekotizimini rivojlantirishning nazariy asoslari.....	250
Shoymardonov Orziqul Jo'ra o'g'li	
Majburiy tibbiy sug'urtaning vujudga kelishi va o'ziga xos xususiyatlari.....	256
Kenjayev Soxib Sayfiyevich	
O'zbekiston Respublikasida zamonaviy soliq ma'murchiligini joriy etish orqali budjet-soliq siyosati	
samaradorligini yanada oshirish.....	260
Yuldasheva Shaxnoza Xojiakbar qizi	
Jahon iqtisodiyotining barqaror rivojlanishida derivativlar bozorining roli	266
Shokirov Mirkamol Mirolim o'g'li	
Boshqaruv hisobida mas'uliyat markazlarini tashkil etish masalalari.....	274
Sobirov Otabek Olimjonovich	



Davlat moliyasini boshqarishda moliyaviy nazorat usullaridan samarali foydalanish yo'llari	277
Kultayev Farxod Shavkatovich	
Tijorat banklari foydasi va rentabilik ko'rsatkichlariga ta'sir etuvchi omillar tahlilini takomillashtirish	281
Normo'minov Temurbek Sheraliyevich	
O'zbekiston Respublikasida tijorat banklari aktivlar sifatini oshirish yo'llari	284
To'ychiyev Otabek Shamshiyevich	
Venchur kapitalining mohiyati va O'zbekistonda venchur tizimini rivojlantirishning institutsional asoslari.....	288
Tadjibayeva Nigora Gulomjonovna	
Innovatsiyalar: zamonaviy iqtisodiyot uchun innovatsion faoliyatni qo'llab-quvvatlash zarurati.....	293
Malikova Dilrabo Muminovna, Tursunov Jahongir Ulug'bek o'g'li	
Budjet daromadlarining shakllanishida egri soliqlarning ta'sirini ko'p omilli ekonometrik modellashtrishda tahlil qilish.....	297
Abdunazarova Shahnoza Norqo'chqor qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlarida investitsion jozibadorlikni oshirish yo'llari	302
Abdullayev Boburjon Akbaraliyevich	
Barcha tadbirkorlik subyektlariga teng raqobat sharoitini yaratishda soliq imtiyozlarining o'rni	306
Akbarov Akmalxon Akrom o'g'li	
Hisob siyosati va unda biologik aktivlar hisobini yoritib berish tartibini takomillashtirish	310
Mirzayeva Nargiza Batirovna	
Talabalarning oilali bo'lishiga ta'sir etuvchi omillarga iqtisodiy baholashda yangicha yondashuv.....	314
O. U. Shomurodov, A. A. Suyarov, Z. U. Uroqov, J. S. Urazov, A. T. Ablahatov	
Ways to Use the Experience of Foreign Countries in Creating a Beneficial Business Environment for Entrepreneurship And Improving Taxation	319
Mukhlisa Ikramova	
Aholi turmush darajasini oshirishda moliyaviy savodxonlikning o'rni va iqtisodiy rivojlanishga ta'siri	325
Yusupov Muhammadali Soxib o'g'li, J.D. Xojiyev	
Temir yo'l sanoat korxonalarida ijtimoiy-mehnat munosabatlarini boshqarish bo'yicha xorijiy tajriba.....	329
Kadirova Sharofat Amonovna	
Механизм внедрения аутсорсинговой деятельности в АО “Ўзтемирйўлийўловчи”	332
Н. Э. Кахарава	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni yanada rivojlantirish investitsiyalarni jalb qilishda xorijiy mamlakatlar tajribasi	337
Sharipov Bobur Anvar o'g'li	
“STEKLOPLASTIK” MJCHning bozordagi strategik holatini tahlil qilish	342
Musyeva Shoira Azimovna	
Agrar sektorda ekologik toza mahsulotlarni ishlab chiqarishning nazariy masalalari	348
M. Sh. Nazarova, Z. S. Kazakova	
Methodological Foundations of Bank Lending and Classification of Factors Affecting the Features of Obtaining Loans.....	353
Raxmanova Laylo bahodirovna, A. Karimova	
Agrosanoat klasterlarda tovar-moddiy zaxiralar samaradorligini KPI orqali baholash uslubiyati.....	357
Toshpo'latov Azizbek Shermuxamadovich	
Faol tadbirkorlar faoliyatida kambag'al oilalarni iqtisodiy-ijtimoiy holatini yaxshilash imkoniyatlari.....	362
Salamov Ibrohim, Nazarova Maryam Sharifovna, Kazakova Zulayxo Saloxiddinovna, Jonibekov Faxriddin Beknazarovich, Kudratov Rizo Turdibayevich, Ulmasova Oygul Baxtiyorovna, Xamdanova Nasiba Ablakulovna, Xudayberdiyeva Ma'rifat Umarovna	
Xo'jalik yurituvchi subyektlar strategiyasi tahlilining o'ziga xos xususiyatlari	369
Tursunova Shaxnoza Farxod qizi	
Процессы цифровизации АО “Hududgazta'minot”	373
Хусанов Кахрамон Нишонович	
O'zbekistonda aholi turmush darajasini oshirish yo'llari.....	378
Abdullayeva Madina Kamilovna, Eldorbekov G'ofurbek Iskandarbek o'g'li	
Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik subyektlari uchun kredit tizimini takomillashtirish mexanizmi.....	381
Bobayev Isroiljon Abdinabiyeich	
Mamlakatga jalb qilingan xorijiy kapitalning tovarlar va xizmatlar importi salohiyatiga ta'sirini ekonometrik modellar bilan baholash.....	386
Saydullayev Azamat Jo'raqul o'g'li	



O'zbekistonda bank xizmatlari raqobatbardoshligini baholash mazmuni va o'ziga xos xususiyatlari.....	394
Sh. Madraimov	
Kapital bozorida sug'urta kompaniyalar institutsional investor sifatida	397
Xasanova Lola Mamasharifovna	
Yangi O'zbekiston strategiyasida institutsional islohotlarni yanada chuqurlashtirish va ko'p funksiyali raqamlashtirishning ilmiy asoslari	400
B. B. Berkinov	
O'zbekiston Respublikasi tijorat banklari orqali jinoiy yo'l bilan olingan daromadlarni legallashtirish mexanizmlari.....	409
G'afurov Umidjon Bahodir o'g'li	
Rivojlangan mamlakatlarda keksa fuqarolarning bandligini oshirish kam ta'minlangan aholi qatlamini qo'llab-quvvatlash usuli sifatida (Yaponiya tajribasi misolida).....	413
Karimov Bekzodjon Ilxomovich	
Tashqi savdoni oshirishda boj-tarif siyosatini takomillashtirish mexanizmlari	420
Pardayev Ilhomjon G'ulomjon o'g'li	
Финансы или корпоративные финансы	426
Уринов Бобур Насиллоевич	
In Ensuring Economic Development in the Country Green Economy and its Features	432
Akhunova Shakhistakhon Nomonjanovna, Abdusattorova Mokhirabonu Abdugoppor kizi	
Tijorat banklarining investitsiya faoliyatini rivojlantirish yo'nalishlari	437
Jo'rayev O'ktam Panji o'g'li	
Сокращение уровня бедности в Узбекистане.....	443
Амирджанова Ситора Суннат кизи	
Paxtachilik sohasida ishlab chiqarish jarayonlari samaradorligini oshirishning innovatsion yechimlari va uning foydaga ta'sirini baholash	448
S. B. Inoyatov	
Tijorat banklarida muammoli kreditlar bilan ishlash amaliyotidagi muammolar va ularni barataraf etish yo'llari	453
Maxmudov Rahimjon Hamid o'g'li	
Mahalliy budjet daromadlarining nazariy va ilmiy asoslari	460
O'lokulova Feruza Mansurovna	
Kambag'allikni qisqartirish – aholi turmush farovonligini ta'minlashning muhim omili	463
Usmanov Baxodir Baxtiyorovich	
Raqamli marketingni rivojlantirish zaruriyati	469
Xalmuxamedova Zebaxon Babaxanovna	
Tijorat banklari o'rtasidagi raqobatni rivojlantirish orqali fond bozorida aksiyalar narxini barqarorligini ta'minlash istiqbollari	473
M. Yuldosheva	
Konchilik sanoati korxonalarida innovatsion faoliyatni rivojlantirish mexanizmlarining ilmiy-nazariy asoslari	480
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
O'zbekistonda banklar moliyaviy xizmatlari va ular sifatining amaldagi holati tahlili	487
Mirzayev Mirza Abdullayevich	
Oliy ta'lim muassasalarining iqtisodiy samaradorlikning raqobatbardoshligini instituttsional tahlil qilish mexanizmi.....	492
Saydullayeva Saodat Abdumajidovna	
Integrasiya sharoitida to'qimachilik sanoatining rivojlanishi	499
Ziyayeva Muhtasar Mansurdjanovna	
Auditorlik tekshiruvini tashkil etish va o'tkazish jarayonlarini takomillashtirish	503
Karamatova Noiba Husnitdinovna	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashning nazariy jihatlarini	510
Mamatov Mamajan Axmadjonovich	
Экономическое сознание и экономическое мышление: теоретический анализ.....	517
Пардаев Мамаюнус Каршибаевич, Мухаммедов Мурод Мухаммедович	
O'zbekiston respublikasi tijorat banklari tomonidan qurilish korxonalarini kreditlashni takomillashtirish yo'llari	522
Sultanov Baxram Begdullayevich	



Роль искусственного интеллекта в современных технологиях медиаобразования в высших учебных заведениях.....	526
Самигова Гуландом Абдужаббаровна	
Talabalarga moliyaviy yordam dasturlari va ularning ta'lim sifatiga ta'siri	534
Mirzayeva Muhlisa Ubaydullo qizi	
Mintaqaviy investitsion jozibadorlik va investitsion siyosat: nazariy talqin	539
Muminov Akmal Tulkunovich	
Mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyotida oliy ta'lim tizimining ta'siri	543
Nasimov Adiz Azamat o'g'li, Baxtiyorova Jasmina Jasurovna, Axrorov Zarif Oripovich	
Respublikada fermer xo'jaliklarga xizmat ko'rsatishni rivojlantirish va agroxizmatlar bozorini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash imkoniyatlari	548
Shukurov Ilxom Safarboyevich	
Turli mamlakatlarda oliy ta'limni moliyalashtirish yo'llari	555
Umarova Moxigul Maxmayunus qizi	
Dehqonchilikni innovatsion asosda rivojlantirishning xorijiy tajribasi	560
Yuldashev G'iyos Turabekovich	
Tijorat bank xizmat turlarini islomiy bank xizmatlari orqali rivojlantirish istiqbollari	564
Bayjanova Gozsal Sarsengaliyevna	
Qishloq xo'jaligi mahsulotini baholash va hisobga olishning uslubiy jihatlarini takomillashtirish	570
Boltayev Abror Sayitmuradovich	
Секреты интересного урока в начальной школе	577
Гараева Олеся Владимировна	
Iqtisodiyotni barqaror rivojlanishda yashil iqtisodiyotning o'rni	580
Ibragimova Gulchehra Toxirovna	
Mahsulot va xizmatlarni raqamli transformatsiyasini amalga oshirish algoritmi	584
Kucharov Abrorjon Sobirjanovich, Bobojonov Azizjon Babaxanovich, Abdurakhmonov Abdumalik Abdurashidovich	
O'zbekiston Respublikasining soliq tizimi mamlakatda yashirin iqtisodiyot ulushini qisqartirish vositasi sifatida	591
Nabiyev Feruz Nurmurodovich	



AHOLI TURMUSH DARAJASINI OSHIRISHDA MOLIYAVIY SAVODXONLIKNING O'RNI VA IQTISODIY RIVOJLANISHGA TA'SIRI

Yusupov Muhammadali Soxib o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

Moliya va buxgalteriya hisobi fakulteti MT-83-guruh talabasi

J.D. Xojiyev

Ilmiy rahbar: Moliya va buxgalteriya hisobi fakulteti, "Moliya" kafedrası v.b., dotsenti



Annotatsiya: Maqolada moliyaviy savodxonlik-fuqaroni moliyaviy mahsulotlar va xizmatlar bozorida aktiv pozitsiyani egallash, jamiyatda o'zini va oila a'zolarini moliyaviy farovonligini oshirish uchun zarur bo'lgan bilimlar va ko'nikmalar o'rganilgan. Muallif tomonidan tahliliy manbalar va xorijiy tajribalar natijalari izohlab ketilgan.

Kalit so'zlar: moliyaviy savodxonlik, iqtisodiy va moliyaviy ta'lim, moliyaviy madaniyat, moliyaviy xizmatlar, inson farovonligi va hayot sifati, bilim, OAV, iqtisodiy siyosat.

Abstract: The article examines the financial literacy-citizen's knowledge and skills necessary to take an active position in the market of financial products and services, to improve the financial well-being of oneself and family members in society. Analytical sources and results of foreign experiences were explained by the author.

Key words: financial literacy, economic and financial education, financial culture, financial services, human well-being and quality of life, knowledge, mass media, economic policy.

Аннотация: В статье рассматриваются знания и навыки финансовой грамотности гражданина, необходимые для того, чтобы занять активную позицию на рынке финансовых продуктов и услуг, улучшить финансовое благополучие себя и членов семьи в обществе. Автором были разъяснены аналитические источники и результаты зарубежного опыта.

Ключевые слова: финансовая грамотность, экономическое и финансовое образование, финансовая культура, финансовые услуги, благосостояние и качество жизни человека, знания, средства массовой информации, экономическая политика.

Jamiyatda huquqiy ong va huquqiy madaniyatni yuksaltirish, jamiyatning yuksak ma'naviyatini shakllantirish kabi muhimlik darajasiga ega vazifalardan biri bu—aholining moliyaviy savodxonligini oshirish, iqtisodiy bilimlarini rivojlantirish masalasidir. Shu vaqtda bir o'rinli savol tug'iladi, hozirgi kunga kelib nega aynan moliyaviy savodxonlik masalasi dolzarb degan savol paydo bo'ladi. Chunki O'zbekistonda mustaqillik yillarida ijtimoiy bozor iqtisodiyotini shakllantirishga qaratilgan islohotlarni chuqurlashuvi va iqtisodiyotni modernizatsiyalash talablari aholining moliyaviy savodxonligini shakllantirish va uni oshirish zarurligini isbotlamoqda. Bugungi dunyo turli ma'lumotlarga, to'g'ri, noto'g'ri axborotlarga, bir qaraganda tub mohiyatini to'la anglab yetish qiyin bo'lgan xabar va hiylalarga to'lib turganligini har bir ijtimoiy tarmoqda faol insonlar sezishi tabiiy hodisadir.

Aynan shu manbalar orqali bizga ko'plab axborot xurujlari uyushtiriladi, feyk axborotlar tarqatiladi. Bu orqali ommaning e'tiborini chalg'itish, jamoatchilik fikrini boshqa mavzuga burish yoki yo'q narsalarga tarmoqdan foydalanuvchilarni ishontirish kabi maqsadlarni amalga oshirishni ko'zlagan guruhlar harakatining natijasi yashiringandir. Bu borada eng ommabop usul moliyaviy piramidalar. Moliyaviy piramidalar ko'plab yaqqol misollarni keltirishimiz mumkin. Masalan, BEVERLEE, "Ahmadboy" voqeasi, QUEST NET, Avto 60 oy, Straus xaus, Mono kabi piramidalar.

Bunday holatda aholining moliyaviy savodxonlik darajasini oshirish orqaligina xalqaro iqtisodiy munosabatlarga jalb qilingan har qanday davlat, shu jumladan, zamonaviy O'zbekistonning jadal rivojlanishining zaruriy qismi ekanligini e'tiborga olgan holda hukumatimiz aholini moliyaviy savodxonligini oshirishga qaratdi. Bunday vaziyatda hukumat tomonidan belgilanishi lozim bo'lgan asosiy maqsadlardan biri fuqarolarni shaxsiy mablag'larni samarali boshqarish uchun ma'lumot va ta'lim vositalari bilan "qurollantirish" va natijada mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy hayotida sezilarli o'zgarish olib borishdir.

PROGRESS

ПРОГРЕСС

TARAQQIYOT



"Moliyaviy savodxonlik– bu insonning moliyaviy madaniyati sohasi va uning yuksalishi va hayotning yaxshilanish darajasini oshirishga olib boruvchi bilimlar jamlanmasi; iqtisodiy jarayonlarni hamda dunyodagi voqea-hodisalardagi o'zgarishlarni hisobga olib, qisqa muddatli qarorlar va uzoq muddatli moliyaviy rejalashtirish orqali shaxsiy moliyani boshqarishdagi qobiliyat va qat'iylikni, asosiy moliyaviy tushunchalarni anglab yetishni ifodalovchi darajadir va uning mavjud tizimi bo'lishi kerak. Ushbu fikrda keltirilgan kishilarni qabul qilayotgan moliyaviy qarorlarini samaradorligini oshirish uchun aholini moliyaviy savodxonligi tizimini joriy etishning dolzarbligi quyidagi sabablar bilan belgilanadi:

1. Aholining daromad manbalari tarkibining o'zgarishi. Yakka tartibdagi va oilaviy tadbirkorlik, kichik biznesdan olinadigan foydalar aholi daromadlari tarkibiga kiradi. Aholi daromadlarida ularning ulushi ortib borar ekan xarajatlarni to'g'ri rejalashtirish hamda investitsiyalar va jamg'armani boshqarishga bo'lgan ehtiyojni ortib ketishi aniq.
2. Ko'p sonli xususiy tadbirkorlarni paydo bo'lishi. Bu toifadagi tadbirkorlar jimlik ish faoliyati vaqtida turli boshqaruv masalalariga duch keladilar va ularga yechim topadilar: daromad va xarajatlarni rejalashtirish, moddiy resurslarni sotib olishni optimallashtirish, bank xizmatlaridan foydalanish, moliyaviy hisobga olish, moliyaviy oqimlarni va moddiy aktivlarni boshqarish, sug'urta fondlarini shakllantirish, kreditlar olish, qarzni boshqarish, jamg'armalarni investitsiyalash kabilar shular jumlasidandir.
3. Aholining jamg'armalar va kreditlarni uzoq muddatga olishiga bo'lgan ehtiyojning ortib borishi. Bozor iqtisodiyoti sharoitida aholi jamg'arishning quyidagi funksiyalarini mustaqil amalga oshirish lozim: qo'shimcha pensiya jamg'armalarini amalga oshirish, tibbiyot, ta'lim xizmatlariga to'lash uchun jamg'arish.
4. Shaxsiy jamg'armalarga investitsiya kiritish hamda moddiy aktivlarini boshqarishdagi imkoniyatlarning kengayishi. Bozor iqtisodiyoti holatida investitsiya kiritish va aholi jamg'armalarini amalga o'tkazishning turli xil usullari paydo bo'ladi

Ta'kidlash joizki, so'nggi yillarda mamlakatimizda ushbu yo'nalishda sezilarli ijobiy ishlar amalga oshirilmogda Vazirlar Mahkamasining 2014-yil 11-iyuldagi qaroriga muvofiq, "O'zbekistonda aholining moliyaviy savodxonligini oshirish" loyihasi ijrosiga kirishilgani bunga misol bo'la oladi. Bundan tashqari, xalqaro miqyosda O'zbekiston Savdo-sanoat palatasi Jahon Banki Guruhi moliyalar va bozorlar bo'yicha departamentining Markaziy Osiyo va Ozarbayjonda moliyaviy infratuzilmani mustahkamlash bo'yicha loyihasi (ACAFI) hamkorligida SSP trenerlari va xodimlarining moliyaviy savodxonligini oshirish bo'yicha dastur, Savdo–sanoat palatasi va "Norma" professional rivojlanish markazi tomonidan "Tadbirkorlar va aholining moliyaviy savodxonligini oshirish" dasturi yo'lga qo'yilgan.

Moliya bozori parametridagi o'zgarishlar aholi xizmatlari taklifiga ta'sir ko'rsatishi natijasida ijtimoiy-iqtisodiy va demografik omillar aholining moliyaviy xizmatlarga bo'lgan talabiga ham jiddiy ta'sir ko'rsatmoqda. Moliya xizmatlari taklifidagi o'zgarishlar quyidagilarda namoyon bo'lmoqda:

- moliyaviy xizmatlar turlarini keskin ortishi va murakkablashuvi;
- moliyaviy xizmat ko'rsatuvchi tashkilotlar sonini ortishi;
- moliyaviy xizmatlar ko'rsatish tartibini murakkablashuvi;
- moliyaviy xizmatlar iste'molchilari maqsadli guruhlarining kengayishi.

Moliyaviy xizmatlarga bo'lgan talabga quyidagi omillar ta'sir ko'rsatmoqda:

- demografik og'irlikni ortishi. Rivojlangan davlatlarda bu tamoyil qayd etilgan to'lov uchun asoslangan pensiya tizimidan qayd etilgan to'lov to'lanadigan pensiya to'lashga o'tish va iqtisodiy agentlarni o'zlarining pensiya jamg'arma to'lovlari uchun ma'suliyat darajasini oshirishga olib kelmoqda
- a) aholining shaxsiy daromadlari ko'tarilishi;
 - b) aholi orasidagi tabaqalashuv darajasini ortishi.

Aholining savodxonligi darajasini oshirish va moliyaviy ta'lim kabi bir qator muammolar kun tartibiga qo'yilib va shu muammolarni yechish chora-tadbirlarini quyidagi davlatlar amalga oshirmoqdalar: Italiya, Hindiston, Polsha, Chexiya, Niderlandiya, Avstriya;

Boshqa mamlakatlar yuqoridagi muammolarni o'rganish va kun tartibiga qo'yishni rejalashtirmoqdalar, shuningdek, bu borada ayrim tadbirlarni amalga oshirmoqdalar. Bu mamlakatlarda aholi savodxonligini oshirish uchun qo'llanilayotgan milliy strategiya va dasturlarning maqsadi aholiga kundalik hayotda pulning mohiyatini va undan samarali foydalanish ko'nikmalarini shakllantirishdan iboratdir.



“Banklar uchun ustuvor vazifalardan biri aholi qatlamida moliyaviy savodxonlikni oshirish hisoblanadi. Banklarning asosiy mijozi bo‘lgan aholi savdaxonligini oshirish banklarning barqaror faoliyat ko‘tarishiga xizmat qiladi,” deydi – Germaniya Jamg‘arma kassalari fondi departament direktori Mittias Foss. Ushbu fikrlar isboti sifatida, Markaziy bank moliyaviy savodxonlik yo‘nalishida “IT– Park” (“Dasturiy mahsulotlar va axborot texnologiyalari texnologik parki direksiyasi” MChJ) bilan o‘zaro hamkorlik to‘g‘risida Memorandum imzolaganligi va shu memorandum moliyaviy ta‘limni rivojlantirish sohasidagi o‘zaro manfaatli hamkorlikni kengaytirishni, O‘zbekiston Respublikasida yoshlar va aholining raqamli moliyaviy savodxonligini oshirish bo‘yicha sa‘y-harakatlarni birlashtirishga xizmat qilishni o‘zining ustuvor yo‘nalishlaridan biri deb hisoblaydi. Shu bilan birga Markaziy bank tomonidan aholining moliyaviy savodxonligini oshirish maqsadida Finlit.uz axborot – ta‘lim resursi ishga tushirildi. Ushbu loyihaga moliyaviy xizmatlarni tanlash va ulardan foydalanish davlat aholisi tomonidan amalga oshirilishi, shuningdek, moliya bozoridagi imkoniyatlarni to‘g‘ri baholashga yordam beradigan bilim va ko‘nikmalarni shakllantirish, moliyaviy qarorlarni oqilona yo‘lda va ma‘suliyat bilan qabul qilish kabi vazifalar kiritilgan.

Shuningdek, “Moliyaviy savodxonlik” o‘quv kursini noiqtisodiy yo‘nalishda tahsil oluvchi OTM talabalari uchun hamda umumiy o‘rta ta‘lim maktablari o‘quvchilari uchun fan sifatida joriy etish belgilangan. Fan doirasida moliyaviy instrumentlar bo‘yicha o‘qitish metodologiyasini ishlab chiqish, mablag‘larni to‘g‘ri boshqarish, jumladan, moliyaviy qarorlar qabul qilish rejalashtirilgan. Bundan tashqari “Moliyaviy savodxonlik olimpiadalari”ni tashkil etish orqali o‘quv kursining samaradorligini baholash ko‘zda tutilmoqda.

Shu bilan birgalikda, hujjatda 2021-2023-yillarda mo‘ljallangan Moliyaviy xizmatlar ommabopligini oshirish milliy strategiyasida aholi va tadbirkorlik subyektlarining investitsiya bo‘yicha, shu jumladan, moliyaviy savodxonlikni oshirish borasidagi barcha tadbirlarni amalga oshirish ko‘zda tutilgan.

Xalqaro munosabatlarga e‘tibor qaratadigan bo‘lsak, Rossiya Federatsiyasi Moliya vazirligining Ilmiy– tadqiqot moliya instituti bilan tizimli ishlar aholining moliyaviy savodxonligini oshirish sohasida davom ettirilmoqda. Aynan aholi uchun amalga oshirilgan ishlardan biri mashhur “Quvnoq do‘mboqchalar” multfilmi va yoshlarbop rus seriallari qahramonlarining sarguzashtlarini o‘zbek tiliga tarjima qilish va kelgusida keng yoritish orqali maktabgacha hamda maktab yoshidagi bolalarning e‘tiborini moliyaviy savodxonlikning asosiy masalalariga (shaxsiy jamg‘armalar, moliyaviy ta‘minot, o‘zaro qarz munosabatlari) jalb qilishga ko‘maklashadi.

Moliyaviy xizmatlarni iste‘molchilari uchun moliyaviy savodxonlikning past darajasi quyidagi salbiy oqibatlariga olib keladi:

- samarasiz qarorlarni qabul qilinishi tufayli moliyaviy institutlarga bo‘lgan ishonchni pasayishi;
- moliyaviy bozor afzalliklaridan foydalanish imkoniyatining yo‘qligi;
- shaxsni qarzдорlik majburiyatlarini yuqori darajadali;
- jismoniy shaxslarning ommaviy bankrot bo‘lishi;
- o‘sib kelayotgan avlodga salbiy moliyaviy tajribani o‘rgatish;
- moliyaviy xizmat sotuvchilarining muttahamlik riskiga moyilligi, xulqining yomonligi;
- hayotiy muhim mahsulotlar uchun jamg‘arishning past darajasi;
- pensiya jamg‘armalarini shakllanishi va ularni boshqarishning samarasizligi.

Davlat uchun aholi savodxonligining past darajasi, to‘lov qobiliyatini rivojlantirishga to‘siqning mavjudligi moliya bozorlar imkoniyatini cheklaydi va tartibga solish samaradorligini pasaytiradi, iste‘molchilar huquqini cheklaydi, shaxsiy qatnashuvga asoslangan jamg‘ariladigan pensiya tizimiga o‘tishga yo‘l qo‘ymaydi. Iqtisodiy nuqtai nazardan moliyaviy xizmatlar borasidagi bilim darajasini yetarli emasligi aholining keng qatlamlarini ularni iste‘mol qilishga past darajada jalb etilganligini bildiradi hamda iqtisodiy o‘sish salohiyatini belgilovchi jamg‘arish, investitsiyalar darajasi va sifatini cheklaydi. Zamonaviy bozor iqtisodiyotining rivojlanishi aholini pensiya jamg‘arish, sug‘urta va ipoteka tizimlarida ishtirok etishini talab qiladi. Chunki aholining ushbu tizimlardagi ishtiroki pensiya jamg‘arish, ijtimoiy va tibbiy sug‘urta, turar joy bilan ta‘minlash va ta‘lim sifatini oshirish kabi masalalarni hal qilishga yordam beradi. O‘rta sinf uchun xos bo‘lgan jamg‘arishni kengaytirish va uni samarali ishlatish mamlakatdagi ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlikni ta‘minlaydi, makroiqtisodiy muvozanatga erishish va moliya tizimining mustahkamlanishiga asos bo‘ladi. Aholining jamg‘arishga yuqori darajada moyilligi, jamg‘arish va sug‘urtalash dastaklaridan keng foydalanishi aholining moliyaviy savodxonligini yuqori darajada bo‘lishini nazarda tutadi. Bunday savodxonlik aholiga moliyaviy institutlar bilan yaqindan hamkorlik qilish, bank va sug‘urta sektorlarining xizmatlaridan, pensiyani sug‘urtalash tizimidan keng miqyosda va unumli foydalanish imkoniyatini beradi. O‘rta sinfga kiruvchi uy xo‘jaliklari moliyaviy savodxonligini oshirish orqali shaxsiy budjetlaridan samarali foydalanishadi, uzoq muddatli maqsadlaridan kelib chiqqan holda shaxsiy moliyaviy qarorlarni qabul qilishadi, shaxsiy qarzдорlik darajasini ortib ketishini oldini olishadi, moliyaviy institutlar tomonidan taklif



qilinadigan xizmatlar va mahsulotlarni farqlab, ortiqcha xavf-xatarlarni oldi olinadi. Hayotning har bir bosqichida aholining turmush farovonligini ta'minlash ustun darajada shaxsiy moliyaviy qarorlarning samaradorligiga bog'liq bo'lmoqda. Bu esa moliyaviy savodxonlikni mamlakatni uzoq muddatga mo'ljallangan rivojlanishida muhim o'rin egallashini aks ettiradi.

Insonlarda moliyaviy savodxonlikning yuqori darajada bo'lishi to'g'ri investitsiya qilishi, doimiy daromad manbayini shakllantirishda hamda keksalikda o'zining moddiy ehtiyojlarini qoplashi uchun aql bilan tadbirli ish tutushini ta'minlashi haqida iqtisodiy faktlar bor.

Aholining moliyaviy jihatdan savodsizligi nafaqat shaxsiy farovonlikka, balki butun moliyaviy sohaga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Shunday ekan taklif sifatida shuni ta'kidlash lozimki, insonning ma'lum soha bo'yicha ilm va tushuncha olishida ta'lim eng muhim tizim hisoblanishi barchamizga ma'lum. Amaliyotga tatbiq qilishimiz zarur bo'lgan masalalardan biri esa uy xo'jaliklari, oilalar va shaxslarga o'z budjetlarini shakllantirish va rejalashtirishga oid bilim hamda ko'nikmalarni berib borishning eng optimal usullarini ishlab chiqishdir. Qolaversa, aholining turli ijtimoiy guruhlari uchun mo'ljallangan moliyaviy savodxonlik bo'yicha turli axborot va ta'lim dasturlarini ishlab chiqilishi, hamda ularni muntazam ravishda aholi e'tiborini eng ko'p jalb qilayotgan ijtimoiy tarmoq va OAVlarda tegishli aholi qatlamlari uchun yetkazib borish ham muhim choralardan biridir.

Aholining moliyaviy savodxonligini oshirish AQSH, Buyuk Britaniya va Avstraliyani davlat iqtisodiy siyosatini ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Bugungi kunda aholining moliyaviy savodxonligini oshirish dasturlari AQSHda, Yevropa ittifoqi mamlakatlarida, Avstraliyada, Hindistonda, Indoneziyada, Malayziyada, Rossiyada, Chexiyada va boshqa mamlakatlarda amal qilmoqda. Ushbu mamlakatlarda aholining moliyaviy savodxonligi talab va taklif bilan bog'liq bo'lgan holda alohida ahamiyat kasb etmoqda.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev 2021-yil 13-aprel kuni "Kapital bozorini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6207-cjy Farmonni imzoladilar.

Hozirgi kunda moliyaviy savodxonlik darajasi yurtimizda ma'lum darajada olib borilayapdi ammo hali aynuz yetarli emas, bu muammo individual ijtimoiy guruhlari (ayollar, qariyalar va ta'lim darajasi past insonlar) doirasida ayniqsa keskin tus olgan. Moliyaviy munosabatlarning umumiy murakkablashishi, davlat tomonidan pensiya ta'minotini, qarz mablag'larini olish usullari va boshqalar bo'yicha fuqarolarga yuklatilgan javobgarliklarning oshishi tavakkalchilikning qo'shimcha omili hisoblanadi.

Insonlar kundalik faoliyatining bir qismi sifatida optimal harakat algoritmlarini eksperimental tarzda ishlab chiqadilar. Biroq insonning tajribasi ko'pincha mavjud bo'lmaganligi sababli muhim hodisalar (masalan, ipoteka kreditini olish, ta'lim olish, uzoq muddatli investitsiyalarni shakllantirish) kamdan-kam uchraydi. Ayniqsa bu yerda tashqaridan olingan o'ziga xos moliyaviy bilimlarning ahamiyati namoyon bo'ladi. Ilmiy tadqiqotlar uchun moliyaviy savodxonlikni o'z-o'zini baholash keng tarqalgan asosdir. Shunga qaramay, katta obyektivlikka ega bo'lgan boshqa yondashuvlari mavjud. Masalan, Shvetsiyada insonlarning moliyaviy "xatolari"ning uch xil turiga ta'sir qilishini tekshirishga asoslangan usuldan foydalanadilar: diversifikatsiyaning yetarli emasligi, tavakkalchilikni qabul qilishdagi inertsia va aksiyalarga egalik qilishda dispozitsiya ta'siri.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Бекирова С.Э. Финансовая грамотность населения как основа благосостояния семьи. Научный вестник: Финансы, банки, инвестиции-2019-№ 2.
2. <https://e-journal.uz/2021/05/27/moliyaviy-savodxonlik-fanini-o'qitishning-ahamiyati>.
3. <https://fayllar.org/moliyaviy-savodxonlik-va-uning-ahamiyati-muammolar-va-yechimla.html>.
4. Saitov Sirojiddin, Tuychieva Nodira, & Saydullayeva Dinora. (2022). CHARACTERISTICS OF PRICE AND FORMATION. Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences, 1(11), 265–270.
5. Muxtarov, B., & Murotjonova, M. (2022). O'zbekiston respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik sub'ektlarining rivojlanishi. Zamonaviy Innovatsion Tadqiqotlarning Dolzarb Muammolari Va Rivojlanish Tendensiyalari: Yechimlar Va Istiqbollar, 1(1), 581–584.
6. Baxrom X. X. Biznesni rejalashtirish tartiblari //PEDAGOGS jurnali. – 2022. – T. 12. – №. 2. – C. 139-142.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 2

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.



Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.